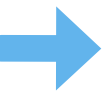

HÅRDA VILLKOR BAKOM MACAOS LYXIGA FASADER

Spel om pengar är förbjudet i hela Kina – utom på Macao. **En lyxig kasinoö där illusionen hålls vid liv av arbetare från fastlandet med låga löner och få rättigheter.**

TEXT: JOJJE OLSSON

The Venetian Macao Resort Hotel är världens största hotell, världens största kasino och världens fjärde största byggnad om man mäter efter sammanlagd golvyta.

BILD: JOJJE OLSSON

Sex dagar i veckan, åtta timmar om dagen ser Terry Liu hur summor som för honom motsvarar flera månadslöner byter ägare på några sekunder.

BILD: VMRH

Venedig-temat har viss verklighetsförankring. Där kasinot står var det för något år sedan havsbotten.

BILD: VMRH

För spelsugna kineser är Macao det enda resmålet, om man inte kan resa utomlands.

Tätbefolkad spelstad

Macaos yta är ungefär 29 km². Ön har 502 000 invånare. Som jämförelse kan nämnas att Frösön i Storsjön är 41 km² och har 10 800 invånare. Macao blev en portugisisk koloni år 1557 och överlämnades till Kina 1999. Ön blev då ett av Kinas speciella ekonomiska områden och behöll sin fria ekonomi. Kasinoindustrin går lysande eftersom spel om pengar är förbjudet i resten av Kina. I dag är Macao en av världens snabbast växande ekonomier. **Spel och turism** står för omkring hälften av Macaos BNP och över 70 procent av skatteintäkterna. 2006 övertog Macao förstaplatsen från Las Vegas gällande omsättning. 2010 beräknas kasinospelet ge vinst på 100 miljarder kronor. BNP per capita är i dag 36 200 dollar, något under Sveriges BNP per capita på 36 900 dollar.

Migrantarbetare omfattas inte av arbetsrättslagarna och är beredda att jobba för lägre löner

Terry Liu, 28 år och croupier, arbetar på The Venetian Macao Resort Hotel som är världens största hotell. Här finns också världens största kasino, med över 800 spelbord och 3 000 spelmaskiner.

– Kasinot är öppet och välfyllt 24 timmar om dygnet, så vi förväntas arbeta såväl nätter som helger, säger Terry Liu.

Trots att klockan är tre natten mot tisdag är kasinot på jättehottellet fullt med liv och rörelse. Tiotusentals kronor satsas på enstaka kort vid de ändlösa raderna av spelbord. Det är summor som motsvarar flera månadslöner för Terry och hans kollegor. För trots att Macao är en av världens snabbast växande ekonomier, är medellönen fortfarande knappa 5 000 kronor i månaden.

– Alla försöker jobba extra så ofta de kan, för att grundlönen är relativt låg. Men enligt kasinots regler får vi inte arbeta längre än åtta timmar i sträck, för vi måste

vara skärpta då det handlar om pengar, säger Terry Liu.

Jag behöver inte stå vid Terrys spelbord längre än en halvtimme, innan spelarna där har förlorat över en miljon kronor. Så fortsätter det dygnet runt, vecka efter vecka.

Liu Xiaojie, en av otaliga servitriser som delar ut gratis vatten, cola och kaffe säger att det är mindre folk än vanligt ikväll:

– Det brukar vara mycket mer spelande under veckosluten.

Och det kommer knappast bli mindre framöver. Just nu byggs en över fem mil lång bro för att förbinda Macao med Hong Kong, och om några år kommer det finnas ytterligare en rad jättekasinon där det vid seklets början blott var havsbotten.

Trots att Macao enligt lag har 48 timmars arbetsvecka, är det inget som hindrar arbetsgivarna att låta personalen arbeta mer utan högre timlön.

Innan Macao 1999 överlämnades från Portugal till Kina, var kollektiv löneförhandling och bildande av fackföreningar

tillåtna enligt portugisisk lag. Lagarna ersattes sedan av en rad dekret, som i praktiken innebär föreningsfrihet och förbjuder arbetsgivare att straffa personal för medlemskap i fackförbund.

Men verkligheten ser annorlunda ut. Strejker är visserligen tillåtna, men det finns inte längre något skydd i lagen mot arbetsgivares vedergällning mot arbetare då de väl har gått ut i strejk. Exempelvis avskedades ordförande och vice ordförande

»Alla försöker jobba extra för grundlönen är relativt låg«
Terry Liu